

ИЗЛАЗИ
СВАКИ ДАН
ЦЕНА
ЗА СРЕЊУ

ЗА 1 МЕСЕЦ 2 ДИН.

ЗА ИНОСТРАНСТВО
ЗА 1 МЕСЕЦ 3 ДИН.

ПРЕТПЛАТУ ПРИМАЈУ
СВЕ ПОШТЕ У СРЕЊИ
И ИНОСТРАНСТВУ.

ЗВЕЗДА

ЛИСТ ЗА ЗАБАВУ

ПРЕТПЛАТУ ТРЕБА СЛА
ТИ СТЕНИ М. ВЕСЕЛИНОВИЋУ
ПРОФ. БОГОСЛО
ВИЋУ.

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА
НЕ ПРИМАЈУ СЕ

РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ

УРЕДНИШТВО СЕ НАЛАЗИ
НА „КОСАЧИНЪЕВОМ
ВЕНЦУ“ БР. 16

Број 10 п. д.

УРЕДНИК: Јанко М. Веселиновић.

Број 10 п. д.

САДРЖАЈ

* * * — Хајдук Станко — Идиот — Ситнице — Пошалице — Срећа.

Ох, сведи очи мало
Доста је јада било:
Што не би, драго, пало
На моје мекко жрило?

Гле, већ и вора руди,
Росица цвеће роси,
И певац песмом буди,
А тебе туга коси!

Знај, јад се не да сјадам
У какво миље слити,
Већ што се крени надом
То може једном бити.

Ох, сведи очи мало,
Доста је јада било;
Што не би, влато пало
На моје мекко жрило?

Ниш.

Ч.

ХАЈДУК СТАНКО

РОМАН У ТРИ ДЕЛА

од
Јан. М. Веселиновића.

(31)

ДРУГИ ДЕО

О С В Е Т Н И К

(НАСТАВАК)

Он скочи. У тренутку упрти торбу харамбашину на приђе Сурењу.

— А шта гракће?... Је ли оно прави гавран?

— Није.

— Ја ко је?

— Пријатељ.

— Пријатељ? — упита он зачуђено још бунован онако — па што гракће?

— Јавља нам да се спрема потера на нас. — рече Јован Нинковић.

Харамбаша је седео и премишљао. На један пут се диже.

— Ону кладу оданде наваљајте овамо нека се запали.

Грдна једнаклада лежала је недалеко од њих. Хајдуци јој притрчаше и — док длан о длан — она је већ лежала на ватри.

— Сурење!

— Чујем, 'арамбашо.

— Зађи овуд по селима па причај како на „Дреновој греди“ станују 'ајдуци. Оружје прикриј да не виде.

— Добро, 'арамбашо.

— Јоване! Јовица!

Они обојица приступише.

— Идите у Баново Поље. Нађите тамо Бановца и кажите му: у другу недељу доћи ће му човек и донети поруку од мене. Што му будем поручио нека уради. И ви прикријте оружје.

— Добро, 'арамбашо.

— Ногићу! Ти ћеш остати овде и веркаћеш се око своје куће. Са тобом ће остати Станко. Ти ћеш му у свему бити при руци!

Онда се окрете Станку.

— А теби, Станко, наређујем да ми уватиш жива твога Лазара и да га доведеш мени да му судим!.. Убити га несмеш по што је главе на теби!.. Јеси разумео?

— Јесам, арамбашо.

Зека се истаче напред.

— 'Арамбашо! — рече он.

— Шта је.

— Ја те молим да и мене овђе оставиш.

— Што?

— Ја сам се са Станком збратио: рекосмо да ћемо погинути један за другога!.. Хоћу да му будем на руци.

Харамбаша поћута мало, па рече:

— Добро, најпослед... остани!.. Али, не смете га убити!.. Ја 'оћу да видим тога угурсуза што уме тако вешто подметнути крађу човеку ни криву ни дужну... Да се главом не шалите да му што буде... Ногићу! — Ти ми одговараш!

— Не брини, 'арамбашо!.. Ја сам ти поуздан ка' запета пушка!

— Ако вам до зорова дође ви бежите Церу. Уз гред — ако вам потребе буде — свраћајте код ови' људи:

У Бановом Пољу код Бановца, у Глоговцу код Катића, у Салашу код Чоњаге, у Клењу код Иванка, у Бадовинцима код попа Теше, у Прњавору код Илије Срдана. Свуда ће вам се дати да једете и пијете, а они или који било од њи' — известиће вас о мени и дружини. Ако вам устреба помоћи — јавите се Деви: он ће се за све побринути... А сад... спремите се!

— Готови смо!

— Полази!.. Збогом, Сурење, Ногићу, Станко, Зека!.. Збогом!..

— Немојте се понети! — виче Заврзан.

— Збогом пошли! — рекоше ови што осташе.

Не прође ни неколико тренутака, а хајдука нестало у гори...

— Сурењ, Ногић, Станко и Зека приседоше на земљу да се мало проразмисле, а Јован и Јовица докопаше своје шаре, изљубише се с њима, па одоше к Банову Пољу, јер је њима требало стићи дружину..

Станку се већ један план врзао по памети... Њему се једно чинило врло чудновато, а то је: како то, да у ствар гадне крађе, која му је подметнута, умешају своје нокте Крушка и Маринко. Он се реши да с места иде Деви да га пита.

— Е, сад ћемо одавде мојој кући. Тамо ћемо се склонити у моју качару. Имаћемо ране изобилно. Тамо ћемо мислити и смислити шта нам ваља радити — рече Ногић.

— Молим те, а не би ли боље било, да ми одавде правце идемо Деви. Он ће нам бити у свему на руци рече Станко.

— Ја знам да си ти то мислао. Али, соколе сиви, не смемо тако. Дева је зверка. Он никад не истрчава. Он, колико чува нас, чува себе два пут више. Никад 'арамбаша њему отиш'о није, него он дође те јави ако што вреди јавити. Ето Сурена нека каже је л' тако!

Тако је. — потврди Суреп.

— А после — продужи Ногић — воденица је — воденица. Ту бане ко 'оће: у праву је. Него, ајдемо мојој кући. Тамо ћемо поручити Деви да дође, па ћемо се с њим договорити.

И дигоше се.

— Збогом Сурепе! Уврати се.

— Свратићу.

— Ама, молим те, зар ћемо ову ватру оставити? — упита Зека.

— Арамбаша је и 'тео да они на место дођу. 'Ајдук не крије свога даника... 'Ајде!

Док су они ту разговарали, шумом се кретала чета која је пошла да тражи хајдуке... У чети беше и Турчин Крушка... Крај њега је јахао на своје зеленку Иван Миражцић.

— Је ли далеко?

— Ту је, није далеко!... виче Иван, њи'ово легало... Моје ме око не вара... Ја сам јуче, драги ага, обио ноге тражећи и'. Ти си ми рек'о да и' морам наћи, и ја сам и' наш'о... Ту су.

— Опколите! — викну Крушка.

Чета опколи оно место где се дим био... Полако, полако, чисто недишући примицаше се она ватри која је пробијала кроз грање...

Најзад дођоше на место. Крушка се раздера:

— Нико да се није мак'о!... Предајте се!..

Гора одјекну и врати му његове речи.

Потрчаше ватри — нигде никог...

— Их!... викну Турчин — и ухвати се за главу.

— Оба ми ока, ту су били! — куне се Маринко.

— Јесу били, али их сад нејма. — рече Крушка.

— Опрезно, људи! — рече Иван — могу они лако бити у заседи па оборити ватру на нас...

То их све онамети... Брзо се почеше повлачити натраг од куд су и дошли.

(Наставиће се).

СРЕЋА*)

ПРИЧА

Марка Твена

Ово се догодило у Лондону, бавкету, што је даван у част једнога од ових ретких јунака, чија имена красе енглеску историју најновијега доба. Из узрока, у осталом, врло обичних, не могу овде навести право име и титулу тога јунака. Ја ћу га назвати, на пример, генерал лајтнантом, лордом Артуром Скоресби.

Он је седео преда мнош. Име његово слушао сам хиљадама пута од оног славног дана, кад је оно, као сјајна звезда, обасјало бојно поље на Криму и за тим облетило сав свет. Да знате с каквом сам вољом гледао сада у тога полубога и читао с прта лица његова историју његове величине! Како се лепо огледало у њима спокојство, уздржљивост, благородна збиља, скромна тачност, идеална простота; ни најмање себичног сазнавања своје величине, ма да хиљада усхићених погледа мотре на њ, с пуним изразом дубоког и искрено-пријатељског поштовања.

*) Неизбежна напомена. Ова прича није замисловина, већ права историја, коју сам чуо од једног пастора, што је пре 40 година био професор Вулвичке војне школе. Он ми је јамчио, да је овај догађај истинит.

— Е-е-ех! Шта сте то морали трабуњати! узвикну он злобно и досадно, — не знате ви ништа... Идиоте један! промрља он себи у недра.

— Опростите, рекао сам не мислећи; тако... уз реч ми дође. Ја рекох, да је Аглаја, готово, тако исто лена, као и Настасија Филиповна.

Гања га замоли, да му све тачно исприча; кнез му учини по вољи. Гања га опет подругљиво погледа.

— И од куда вам паде на ум Настасија Филиповна... проговори и, не довршив замили се. Видело се, да је био узбуђен. Кнез га опомену за слику.

— Знате шта кнеже, рече на један пут Гања, као да га обузе нека изненадна мисао, — ја имам на вас једну огромну молбу... Али, ја управо не знам...

Он се збуну и не доврши; он, као да се одлучивао на нешто, као да се борио са самим собом. Кнез је чекао ћутећи. Гања га још једном премери испитујућим, сталним погледом.

— Кнеже отпоче он поново, — они се на мене сада... због једне чудне околности... и смешне... и, у којој ја нисам крив... но, једном речи, то је сувишно. — тамо се на мене, сада, мало срде, тако, да за неко време ја не мислим одлазити њима без позива. А врло ми је нужно, да сада говорим с Аглајом Ивановном. За сваки случај, ја сам написао неколико речи (у рукама му стојаше мала, преврњена хартија) — али не знам како ћу то предати. Можете ли се ви примити, да одмах предате Аглаји Ивановној ово писмо, и то тако, да нико не види, разумете ли? Ту нема Бог зна какве тајне, ту нема ништа тако... но... пристајете ли?

— То ми неће бити најпријатније, одговори кнез...

— Ах, кнеже врло је нужно! стаде молити Гања, — она ће ми, може бити, одговорити... Верујте, да се тако само у последњем моменту могу обратити... По коме да га пошљем?... То је врло важно... Не знате, како је за мене важно...

Гања се јако уплашио, да кнез одрече, па му с плашљивом молбом погледа у очи.

— Па, да предам, најпосле.

— Али само тако, да нико не опазу, молио је обрадован Гања, — а је л' те, кнеже, ја могу рачунати на вашу поштену реч, а?

— Неће га нико видети, одговори кнез.

Писманце је запечаћено, но... изрече се збуњени Гања

Лево од мене седео је стари мој пријатељ — пастор. Он је провео своје младо доба у логору, на бојном пољу и на катедри Вулвичке војничке школе. Кад сам стао на дугачко и на широко описивати му осећања, која су ме обузела, у његовим очима засија подругљив пламичак. Најпосле, он ми се наже на уво, и показујући очима јунака ове свечаности, прошапута:

— Међу нама буди речено, ви не знате, да је он преисполна луда! Ја се пренеразих. Да је ту била реч о Наполеону, или Сократу, или Солумуну, изненађење ми не би било искреније. А опет нисам смео посумњати: јер његово преподобје беше истинит човек и, велики познавалац људи. Излази, да се сав свет преварио овим јунаком: он је — лудак! Али, на какав је начин могао мој пријатељ — пастор, и то он једини — пронаћи ту тајну? Жалео сам, да ми се објасни ово питање.

— На скоро даде ми се zgodна прилика. Ево шта ми је пријатељ испричао.

— Пре четрдесет година, био сам, као што знате, наставник у Вулвичкој војној академији. Једном приликом деси се, те бејаш присутан, кад је млади Скоресби, ето, исти јунак наш одговарао на питања из историје у своје одељку. То беше пред испите. Сва школа одговараше храбро и добро, а он?... Боже мој! Он није знао ништа, баш, што веле — ни окучити. Спокојно је стајао пред учитељем, у најнаивнијој простоти, и давао одговоре чудесне са незнањем и глушости. Би ми га жао. Наумим да се мало позабавим с њиме. Опазим, да је по нешто знао из историје Цезарева. Ту се и задржимо. Е, знате ли, да би човек пре научио пса или коња да

— О, нећу га читати, са свим просто одговори кнез, па узео слику и пође из кабинета.

Гања, оставши на само, ухвати се за главу.

— Једна њена реч, и ја... ја ћу, може бити, прекинути.

Он се већ не могаше више прихватити свога посла, од узбуђења и очекивања, него стаде лутати по кабинету из угла у угао.

Кнез је ишао замишљен; њега је непријатно дирнула порука; поразила и мисао о записци Гање к Аглаји. Но не прошавши ни две собе до пријамне сале, он у један мах застаде, као да се сегио нечега, обазре се око себе, приђе к прозору ближе светлости, и стаде гледати слику Настасије Филиповне.

Он као да хтеде разрешити нешто, што се скривало у том лицу, које га је поразило недавно. Скорашњи упечаток готово га није остављао, и сад је он хитао да се о нечему по ново увери. Ово необично лице по својој лепоти и још по нечему поразило га сад још јаче. Као да су неизмерни понос и презирање, готово мржња, били у овом лицу, а у исто време нешто поверљиво, нешто чудновато искрено; те две супротности изазивале су као бајаги чак некакво сажаљење при погледу на те црте. Ова заносна лепота била је чак очаравајућа, лепота бледога лица, сувоњавих образа и ватрених очију; чудновата лепота! Кнез је гледао минут — два, затим у један мах плану, обазре се око себе, брзо приближи слику к уснама и пољуби. Кад је, одмах после тога, ушао у собу за примање, он је био потпуно миран.

Но тек што је ступио у трпезарију (још кроз једну собу од собе за примање), с њим, на самим вратима готово, се судари Аглаја, која је излазила из собе. Она је била сама.

— Гаврило Ардалијонић молио ме да вам предам, рече кнез, давајући јој записку.

Аглаја застаде, узео записку и некакво чудновато погледа кнеза. Никакве забуне није било у њеном погледу, сем што је провиривало неко чуђење, но и то је изгледало да се односи једино само на кнеза. Аглаја својим погледом као да је тражила од њега рачуна, — одкуда се он нашао у овој ствари заједно с Гањом? — и тражила је мирно и поносито. Они су стајали неколико тренутака једно према другом; на послетку, нешто подрумљиво се могло опазити на њеном лицу; она се лако осмену и прође поред њега.

Генералица је неко време. Ћутећи и некакво немарно, разгледала слику Настасије Филиповне, коју је држала пред собом у опруженој руци, сувише и афектно удаљено од очију.

— Да, лепа, проговори она, на послетку, — врло лепа.

игра, него ли њега, да може одговорити на нека питања из Цезарева историје. И шта? Веровали ми или не — Скоресби издржа испит сјајно. — Случајем, што се дешава једном у 100 година — наставници су му дали сва она питања, која је он бубао са мном заједно.

То је било страшно. Присуствовао сам испитима и дрктао; али он победоносно преброди све опасности, корачајући слободно кроз препреке, које му постављаше испитивачи, који не знадоше нашу тајну.

Али, и ако је тако срећно испливао на испиту из историје. — грозила му је пропаст у пучинама математике. Ја се опет заузимем. И ту ми испадне за руком, те га спремам да да неколико одговора, на питања, која су професорима омиљена била. И замишлите, — он је добио прву награду!... Да! На моје запрепашћење, он доби прву награду, и њему приредише овацију!

Целу недељу дана после тога нисам могао да се смирим. И да и ноћ гризла ме је савет. Никако ми није ишло у главу, да је истина то, што се десило. Ја сам желио само да га сачувам од коначне пропасти, а оно изађе, те сам га уздигао на пут сјајне каријере и аванмана, који су скопчани с великом одговорношћу. Није тешко било предвидети једини, и то једини могући резултат, свему томе: упоредо с одговорношћу, он ће морати у првом озбиљном предузећу, осетити поругу и сам, на најсрамнији начин.

Баш у то време плану кримска војна. Скоресбија поставе за капетана у пуку активне армије. Људи далеко достојнији не дођоше до тог положаја, и ако су им косе обелиле у тешкој служби.

Ја сам је два пута видела, но само издаље. Значи ви овакву лепоту цените? запита она изненада кнеза.

— Да... такву... одговори кнез с неком усиљеношћу.

— То јест баш такву?

— Баш такву,

— Због чега?

— У том лицу... страдања много... проговори кнез као нехотично, као сам са собом да говори, а не да на питање одговара.

— Ви, у осталом, може бити, бунцате, рече генералица и гордим покретом баци слику на сто. Александра је узео, к њој приђе Аделаида и обе почеше разгледати. Тога момента Аглаја се врати опет к њима.

— Каква сила! узвикну у један мах Аделаида, жељно загледајући слику.

— Где? Каква сила? оштро запита Јелисавета Прокофјевна.

— Таква лепота — сила, ватрено рече, Аделаида, — с каквом се лепотом може свет преврнути!

Она замишљено оде својој табли. Аглаја је погледала слику тренутно, зажмирувши, подигнула доњу усну, одмакла се и села са стране прекрстивши руке.

Генералица зазвони.

— Зови овамо Гаврила Ардалијонића, он је у кабинету, заповеди она слуги, који уђе.

— Матап! значајно узвикну Александра.

— Хоћу да му кажем две речи — и доста! брзо прекиде генералица, заустављајући јој даљи говор. Она је, као што се видело, била узбуђена. — Код нас, овде видите ли, кнеже, сад су све тајне. Све тајне! Тражи се, некака етикеција, глупо. И то у таквој ствари, у којој се тражи највише искренности, јасности, поштења. Починју бракови, не допадају ми се ови бракови...

— Матап, шта вам је? опет је брзо прекиде Александра.

— Шта ти је, мила кћери! Зар се теби они допадају? А што кнез слуша не чини ништа, ми смо пријатељи. У крајњем случају ја сам с њим. Бог тражи људе, добре, разуме се, а зли и својевољни не требају му; својевољне нарочито, који данас решавају једно, а сутра говоре друго. Разумете ли Александро Ивановна? Оне, кнеже, веле, да сам ја настрана жена, но ја умем разликовати добро од зла. Ту је срце главно, а остало будалаштина.

Ум је тако исто потребан, разуме се... може бити, ум је најглавније. Не осмејкуј се, Аглаја, ја себи не противуречим: луда са срцем и без ума тако је иста несрећна луда, као и луда с умом без срца. Стара истина. Ја сам

О, Боже мој! Та ко је икада могао замислити, да ће се тако озбиљна одговорност свалити на онако слаба плећа? Да су га поставили за поручика — и које како! али замислите — капетан! И замислите, на шта сам се при крају крајева одлучио, — ја, који толико ценим тишину? Помислим: ја сам узрок овом ужасном неспоразуму; значи дужност ми је, да, по могућству, укљоним његове последице. И онда, извадим из банке свој мали капитал, економски прибран годинама, купим капетанско место у истом пуку, и тако одемо заједно на Крим.

А тамо!.. О, Боже мој!.. Тамо је било нешто немогућно!.. Погрешке?... Та, осим погрешака и најужаснијих глупости, што их је право, више ништа није ни радио. Нико не знашаше наше тајне. Сви гледаше на њега као на првака Вуличке академије, и у свакој његовој глупости назираше одушевљена ђенија... И са свим искрено уверавам вас... За једног обичног човека доста би биле и оне најситније његове погрешке, па да падне у очајање. Ја сам проклињао и себе и своју судбу. А највише ме је плашило то, што је свака његова глупост само ојачавала сјај његове репутације. Често сам пута гледајући га помислио: ако се тако продужи мој Скоресби ће узидати високо; али, кад најпосле дође истина — показаће се и свеопшти скандал!..

Међу тим Скоресби је скакао с чина на чин. А кад пуковник погибе, онда на његово место поставе Скоресбија. „Е, рекох ја, — сад нећемо дуго чекати катастрофу! Сад је све пропало!“

Моменат беше најкритичнији. Савезници одступаше на целом фронту. Наш је пук заузео необично важну позицију. Најмањ би

ево луда са срцем без ума, а ти луда с умом без срца, обе смо ми и несрећне, обе и страдамо.

— Због чега сте ви тако несрећни, татам? не отрпе Аделаида, која једина, изгледаше, од свију њих расположена. —

— Прво због учених кћери, рече генералица, — како је и то једно досада, то о осталом не вреди ни помињати. Доста је било говора. Видећемо, како ћете вас две (ја Аглају ту не рачунам) с вашим умом и многим причањем проћи, и да ли ћете бити ви многоуважена Александра Ивановна, срећни с вашим уваженим господином?.. А!.. узвикну она, спазивши Гању, који улазаше: — ево иде још један младожења. Здраво! одговори она на поклон Гањи, не позвавши га да седне. — Ви ступате у брак?

— У брак?.. Како?.. У какав брак?.. мрмљао је страшно збуњени Гаврило Ардалијонић. Он се ужасно збунио.

— Ви се жените? велим ја, ако више волите такав израз?

— Н-не... ја... н-не, слага Гаврило Ардалијонић, и сав поцрвене од стида. Он тренутно погледа на Аглају, која је седела са стране. Аглаја га гледала хладно, пажљиво мирно не скидајући последи, и посматрала његову забуну.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

СИТНИЦЕ

Количина топлоте коју земља добија од сунца. Има већ једанаест година како се овим питањем узастопце баве Гадал и Семшон. Њихова истраживања показују, да сунце даје земљи најмање топлоте у децембру. Од овог месеца количина топлоте расте непрестано и достиже највећу меру у априлу. Од априла се умањавана, тако, да у јуну и јулу земља не добија више топлоте, него у марту; у августу топлота опада; а у септембру се опет повишава. За тим наступа ново опадање до краја године. Под утицајем атемосферског покрета овај максимум и минимум се у неколико месеца. Тако 1893 г. услед јаке суше у пролеће и лето, максимум се пореметио од априла на мај.

Ричард Бертон, енглески путник, пропутовао је Авганистан у одељу мухамеданскога Факира. Он је тако вешто изводио своју улогу, да су га насељеници предуспретали с побожношћу и држали за свеца. Од једаред, у једном селу, где је он чешће долазио и где је усрдно приман, некако пред вече, јаве му се неколико старешина и замоле га, да се што пре удали одатле. „За што?“ упита он изненађен — „Мени се чини, да ме овде воле.“ — „Са свим је тако,“ одговорише старешине. — „И воле вас толико, да би били врло срећни, да виде овде ваш гроб!“ Бертон се на брзу руку спреми и умакне.

погрешка била фатална и могла би нас довести до пропасти. Како мислите, шта је ту учинио бесмртни наш Скорсеби? Он крене пук и атакује суседни брежуљак, на коме не беше ни трага од непријатеља! Кад сам чуо команду, онда помислих: „Овде је крај!“

Пук пође и заузео један врх брежуљка пре, него што се овој нерасудни корак опазио и зауставио. И замислите шта се догодило. За брегем беше прикривена руска резерва! Ви сигурно мислите, да смо били уништени? Варате се! Руси помисле да је пред њима сва енглеска армија прешла у наступни марш, — јер, ко је могао допустити, да се само један пук, у таквом моменту, сме одважити на такав корак! Наступи наника. Руси окрену леђа, продеру кроз победоносни свој центар и њога повуку за собом. И тако, неизбежна погибија савезника окрете у сјајну победу. Маршал Карнобер беше ван себе од усхићења.. Брже боље пошље по Скорсебија, загрли га, и ту, на бојном пољу, украси му груди орденом на очи глед целе армије.

Скорсебију беше наређено, да се крене и поткрепи наше десно крило. Место тога, он пође напред, па преко брежуљка на лево; но репутација дичног ратног ђенерала, који је задобио тога, знаменитога дана, и слава његова, не ће потавнети, докле год постоје историјске књиге.

Њему паде у део она ретка, феноменална, луда срећа. Он оста сјајан у свима војнама нашега времена. За своје војничке каријере он није радио ништа друго до глупости, и ни једна од њих не прође на празно, а да му не донесе или баронство, или лордовство и другу какву награду. Грудн су му окићене орденима; сваки орден беше му успомена на каквау било „глупост. А сви ордени скупа најбоље доказују ону истину, да је за каријеру у нашем свету најбоље ерество — родити се у кошуљници.

Ново предузеће. Један предузимљиви американац из Чикага спрема се да подигне зимску колонију с топлим климатом. У тој намери купио је он земљу на 20 миља далеко од Чикага, и ту намерава начинити једно огромно здање, које ће бити покривено стакленим кровом. Унутра ће се подићи читаво село од елегантних, дивних кућица, снабдених свима средствима и потребама за удобан живот. У сред овог ориџиналног сеоцета биће башта и шеталиште, засађено тропским дрвећем. Између стаза и цвећа струјаће поточић, преко којих ће водити живописни сеоски мостићи. Главна ће улица бити лепо калдрмисана, а са стране ће стајати клупе ради одмора. На сред пијаце стајаће павиљон за музику. Температура те колоније, коју предузимач мисли назвати „El paradiso,“ биће вазда једнолика, у чему ће помоћи парно грејање.

Колонија ће коштати око 2,000.000 долара. Та сума ће се купити помоћу акција, од којих ће једна коштати 500 долара. Одважни је предузимач убеђен, да ће предузеће имати успеха и доносити знатне дохотке. Он овако рачуна. Људи, који проводе зиму у Флориди, троше 50 долара недељно на издржавање у хотелима. Дакле, зима их кошта 1000 долара. У овој зимској колонији, где може становати 1000 људи, сваки становник плаћа само 80 долара, према томе сувишан приход изнеће око 500.000 долара, за седам зимских месеци. Ако се овде урачуна кирија од дућана, плата за улазне билете ради музике, буфет, продаја цвећа и т. д. онда ће доходак нарасти, дакле, утрошени капитал не може пропасти, него ће још донети велики проценат

X.

ПОШАЛИЦЕ

Тачно означено. — Молим вас, реците ми, кад могу на сигурно рачунати да ћете ми дуг платити? Ја немам кад сваки дан к вама долазити.

— А у који дан ви, онако, можете доћи?

— У суботу пред вече: тад немам тако много посла.

— Лепо, дакле, дођите ми сваке суботе пред вече.

Рђав изговор. Једној госпњи показиваху у једном дућану пуно лепих ствари, које јој се допадоше. Али, како је цена била велика, а она имала мало пара, па полазећи рече трговцу:

— Ја ћу доцније сама доћи.

Не брини. Заручник и заручница разговарају:

— Мили мој, ја бих зашта очајавала, кад бих знала, да ме ти само ради мога новца узимаш.

— Умири се, алато моје! Само да се венчамо па ћеш видети како ћу се из све снаге упети, да се тог проклетог новца курталишемо!

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ

УЧИТЕЉЕВЕ ЗАБЕЛЕШКЕ

НИЗ ПРИМЕРА ИЗ ВАСПИТАЧКОГ РАДА

ОД

Сретена М. Луића

предавача нишке учитељске школе

НИШ 1894.

Цена 1-50 дин.

Изашло је из штампе

ЧОБАНЧЕ

приповетка за децу

Хр. Шмида

С Француског превода удесио

Дим. Љ. Павловић

гим. VIII год.

Може се добити само код преводиоца. Цена је 0-20 дин. Растурачи имају шесту књигу за труд а књижари 40% за готов новац. Наручбине и новац слати потписаном.

ОК. 1894.

Шабач.

Дим. Љ. Павловић

гим. VIII год.

Изашла је из штампе нова књига

СРБИ У ДАВНИНИ

НАПИСАО

Сима Лукин Лазић

Цена 1 динар

Може се добити у свима књижара.